

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ
ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовао комисију</p> <p>Одлуком бр. 3489/1 од 06.12.2013, Наставно-научног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду образована је комисија за одобрење теме и оцену подобности докторанта Тамаре Јеврић коју је пријавила под називом „Семантичко-прагматичка анализа назива за људска бића у енглеском и српском језику“.</p>
<p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>1. Др Весна Половина, редовни професор опште лингвистике, Филолошки факултет, Универзитет у Београду, избор: 18.05.2001.</p> <p>2. Др Јасмина Московљевић Поповић, ванредни професор опште лингвистике, Филолошки факултет, Универзитет у Београду, избор: 18.11.2008.</p> <p>3. Др Наталија Панић Церовски, доцент опште лингвистике, Филолошки факултет, Универзитет у Београду, избор: 08.10.2013.</p>
II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА
<p>Тамара Јеврић рођена је 1983. Године у Приштини. Основне и мастер студије завршила је на Филолошком факултету у Београду, на Катедри за англистику. Тренутно је студент четврте године докторских студија на Филолошком факултету у Београду, научна област Наука о језику. Од октобра 2009. ради на Факултету за стране језике при Универзитету Алфа у</p>

Београду, најпре као сарадник, а у марту 2011. године изабрана је у звање асистента за ужу научну област Англистика. Предмети за које је задужена су: Савремени енглески језик 5, Савремени енглески језик 6, Савремени енглески језик 7, Савремени енглески језик 8, Пословни енглески језик 3, Пословни енглески језик 4. Од октобра 2013. године ради као сарадник у настави на Филозофском факултету у Косовској Митровици, где предаје Енглески језик 1 на Катедри за психологију. Учествовала је на више међународних и домаћих научних скупова и аутор је више научних радова. Поља научног интересовања су јој семантика, прагматика и родне студије.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1. Јеврић, Т. & Радосављевић, А. (2013). Слика жене у пословицама на енглеском и српском језику: језик као средство промовисања прихватљивог понашања. *Српски језик, књижевност, уметност*. Филолошко-уметнички факултет: Крагујевац. str. 467-474
2. Радосављевић, А. & Јеврић, Т. (2013). Приказ колокацијске методе илустрован придевом *evident*. *Савремена проучавања језика и књижевности, IV/1*. Филолошко-уметнички факултет: Крагујевац. стр. 285-291.
3. Радосављевић, А. & Јеврић, Т. (2013). „Нова Библија“ у роману Библија отровне маслине Барбаре Кингсолвер. *Језик, књижевност и митологија*. Факултет за стране језике: Београд. str. 355-367.
4. Јеврић, Т. (2011). The Study of the Problem of Absolute Synonyms in Relation to their Collocational Behaviour. *The First International Conference on English Studies, English Language and Anglophone Literatures Today (ELALT)*. Филозофски факултет у Новом Саду, Одсек за англистику: Нови Сад. str. 193-199. http://www.elalt.info/elalt_1.pdf

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Поред тога што је успешно испунила све обавезе предвиђене програмом докторских студија, остварила потребан број кредита и задовољила све студијске истраживачке радове и тиме стекала неопходне услове за пријаву докторске дисертације, Тамара Јеврић је објавила радове у часописима и зборницима из наведене области. Увидом у биографију и библиографију кандидаткиње, Комисија је мишљења да Тамара Јеврић у потпуности испуњава све биографске, библиографске и академске предуслове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

НАПОМЕНА:

За ментора је предложена др Весна Половина, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду, на Катедри за општу лингвистику.

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација:

Половина, В. Лексичко-семантичка кохезија у разговорном језику, Београд, Филолошки факултет, 1987.

Половина, В. "Осврт на колокације у енглеској и српскохрватској конверзацији". Годишњак Савеза Друштава за примењену лингвистику Југославије, 1984: 7-8, 765-769.

Половина В. „Састав и дистрибуција колокација у енглеском разговорном језику“, Живи језици, Београд, Савез Друштава за сране језике и књижевности СР Србије, стр.31-54. 1986.

Половина, В. Прилози за когнитивну лингвистику. Београд, Филолошки факултет, 1996.

Половина, В. Семантика и текст-лингвистика, Београд, Чигоја, 1999.

Половина, В. и Панић Церовски Н. “Функције апроксиматора у српском разговорном дискурсу”. Српски језик, књижевност, уметност, књига 1: Традиција и иновације у савременом српском језику. (ур. Милош Ковачевић), 2013, 157-168.

Комисија сматра да др Весна Половина, редовни професор, испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације из области семантике, контрастивне анализе, примењене лингвистике.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

1. Формулације назива тезе (наслова)

Комисија закључује да радни назив тезе: „Семантичко-прагматичка анализа назива за људска бића у енглеском и српском језику“ није прикладан и да не репрезентује суштину предложеног истраживања. У договору са кандидатом комисија **предлаже да назив тезе буде: „Контрастивна анализа колокација са именицама које означавају људска бића у енглеском и српском језику“.**

2. Оцена предмета (проблема) истраживања

Предмет истраживања су колокације са именицама које означавају људска бића у енглеском и српском језику. Под колокацијама се у лингвистичкој литератури подразумевају уобичајени спојеви двеју или више лексема, а истраживање колокација у семантици, лексикографији, контрастивној лингвистици и примењеној лингвистици има дугу традицију. На данашњем степену развитка лингвистике истраживања колокација почивају како на квантитативним тако и квалитативним анализама великих корпуса једног или више језика, што је предвиђено и у овом раду.

У овом раду, полази се од лексема које се узимају као примарне за означавање лексичког поља људских бића: лексеме које означавају жену, мајку, односно *woman/women, mother, wife*; лексеме које означавају мушкарца, оца, мужа, односно *man/men, father, husband*; лексеме које означавају децу: дете/деца, дечак и девојчица, син и кћерка, односно *child/children, boy* и *girl, son* и *daughter*. Почетни избор колокација са именицама које означавају људска бића који улази у предмет анализе и садржи поменуте категорије лексема везаних за појам људског бића оставља простор за његово проширење с обзиром на то да ће се у току анализе корпуса избор лексема бити критички разматран у складу са добијеним налазима.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложености, актуелношћу и значајем заслужује да буде предмет докторске дисертације у области лингвистике.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидаткиња је приложила библиографију од 156 библиографских јединица релевантних за истраживање. Овде наводимо јединице најзначајније за истраживање:

1. British National Corpus. <http://www.natcorp.ox.ac.uk/>. Веб страни приступљено 23.01.2014.
2. Cruse, D. A. (2004). *Meaning in Language: An Introduction to Semantics and Pragmatics*. Oxford: Oxford University Press.
3. Cruse, D. A. (1986). *Lexical semantics*. Cambridge University Press.
4. Добрић, Н. (2009а). Корпусна статистика у лингвистици – Могућност примене у изучавању језика. Предавање у Статистичком друштву Србије – Клуб статистичара Војводине, Нови Сад, штампани текст предавања.
5. Добрић, Н. (2009б). Корпусна лингвистика као основна парадигма истраживања језика. У *Philologia*, бр. 7, стр. 47-58.
6. Evert, S. (2005) *The statistics of word cooccurrences: word pairs and collocations*. PhD dissertation, IMS, University of Stuttgart.
7. Firth, J. R. (1957). *Papers in linguistics, 1934-1951*. Oxford University Press.
8. Gesuato, S. (2003). "The company women and men keep: what collocations can reveal about culture". In *Proceedings of the corpus linguistics 2003 conference*, 253-262. Dawn Archer, Paul Rayson, Andrew

Wilson, and Tony McEnery, eds. UCREL, Lancaster University. Available at <<http://ucrel.lancs.ac.uk/publications/cl2003/papers/gesuato.pdf>>. Accessed on 23.01.2014.

9. Goddard, C. (1998). *Semantic Analysis. A Practical Introduction*. Oxford: Oxford University Press.
10. Hlebec, B. (2007). *English Semantics*. Beograd: Čigoja Štampa.
11. Howard, J. & Zé Amvela, E. (2000). *Words, meaning and vocabulary: an introduction to modern English lexicology*. London and New York: Continuum.
12. Leech, G. (1974). *Semantics*. Harmondsworth: Penguin.
13. Ивић, М. (1995). О речима које исказују људски створ у најнеодређенијем смислу. У О зеленом коњу. Нови лингвистички огледи. Београд: Славограф.
14. Корпуса савременог српског језика на Математичком факултету Универзитета у Београду. <http://www.korpus.matf.bg.ac.rs/prezentacija/korpus.html>. Веб страни приступљено 23.01.2014.
15. Lyons, J. (1971). *Semantics I and II*. Cambridge: Cambridge University Press.
16. Murphy, M. L. (2003). *Semantic Relations and the Lexicon*. Cambridge: Cambridge University Press.
17. Palmer, F. R. (1981). *Semantics*. Cambridge: Cambridge University Press.
18. Piits, L. (2013). Distributional Hypothesis: Words for 'Human Being' and Their Estonian Collocates. In *Trames* 17, (67/62), 2, pp.141-158.
19. Половина, В. "Осврт на колокације у енглеској и српскохрватској конверзацији". Годишњак Савеза Друштава за примењену лингвистику Југославије, 1984: 7-8, 765-769.
20. Половина, В. (1999). *Семантика и текстлингвистика*. Београд: Чигоја штампа.
21. Prčić, T. (2008). *Semantika i pragmatika reči*. Novi Sad: Zmaj.
22. Sinclair, J. M. (2004). *Trust the text: language, corpus and discourse*. Ronald Carter, ed. London and New York: Routledge.
23. Sinclair, J. M. (1991). *Corpus, Concordance, Collocation (Describing English Language)*. Oxford: Oxford University Press.
24. Stubbs, M. (2001). *Words and phrases: corpus studies of lexical semantics*. Oxford: Blackwell.
25. Штасни, Г. (2013). *Речи о човеку*. Нови Сад: Филозофски факултет.
26. *Речника Матице српске 1-6: Речник српскохрватскога књижевног језика (1967, 1971, 1973, 1976)*. Нови Сад.

4. Циљеви истраживања

Циљ истраживања предложеног рада јесте контрастивна анализа колокација са именицама које означавају људска бића у енглеском и српском језику, односно анализа сличности и разлика које се у тим језицима јављају. Предложено истраживање биће засновано на следећем језичком материјалу: Британски национални корпус (British National Corpus), Корпус савременог српског

језика на Математичком факултету Универзитета у Београду, с једне стране, и Речника Матице српске 1-6: Речник српскохрватскога књижевног језика (1967, 1971, 1973, 1976) и монолингвалним речницима општим и колокацијским енглеског језика. Истраживање такође има за циљ да утврди колокацијска ограничења лексема која колоцирају са именицама које означавају људска бића у енглеском и српском, и на основу те анализе да покуша да размотри општелингвистички значај такве контрастивне и корпусне анализе за различите лингвистичке дисциплине – семантику, лексикологију, итд.

Хипотезе

За основу радних хипотеза узима се виђење Џона Синклера (1991: 489) и Мајкла Стабса (2001) који указују на важност анализе аутентичног језика, подразумевајући под тиме сазнања произишла из великих скупова текста, односно корпуса. Синклер је дао најопштију дефиницију термина колокација и, по узору на Ферта, применио ју је на корпусни материјал. Ови теоретичари акценат, заправо, стављају на изучавање речи чија значења зависе од њихових колоката. Њихов приступ изучавању лексема (па и контрастирању истих) омогућава разумевање особености језика и наглашава значај испитивања колокација као неопходних за откривање исправних појашњења лексичких јединица. На основу досадашњих сазнања из ове области кандидаткиња поставља неколико хипотеза:

1. Значења именица које означавају људска бића условљена су колокационим везама које се јављају у корпусима двају језика.
2. Сличности и разлике између колокација са именицама које означавају људска бића у енглеском и српском језику могу произилазити из граматичких, семантичких и текстуалних разлика које постоје између два језика.
3. Сличности и разлике између два језика испољиће се и на квантитативном плану, односно у броју сличних и различитих колоката.
4. Истраживања колокација са именицама које означавају људска бића дорпинеће спознаји о односу синтагматских и парадигматских (синонимије, хипонимије, антонимије) релација у одговарајућем сегменту језика.
5. Колокације ће имати стилска обележја која ће се испољити у зависности од врсте текста који је анализиран (књижевно-уметнички, научно-популарни, новинарски, свакодневни разговорни).

Претпоставља се да ће резултати квалитативног истраживања и квантитативна анализа корпуса потврдити постављене хипотезе, те ће се уочити битне сличности и разлике између *српског* и *енглеског језика*. Такође се очекује да ће истраживање допринети доношењу извесног броја других закључака који ће, између осталог, омогућити примену у настав енглеског језика.

5. Очекивани резултати

Очекује се да предложена студија темељном анализом, одговарајућим примерима и свеобухватном анализом овог језичког сегмента двају језика потврдити наведене хипотезе. Рад који је предложен у коначној верзији био би аналитички приказ колокација са именицама које означавају људска бића, у циљу бољег разумевања језика и његових семантичка обележја.

6. План рада

Намера је да ово истраживање буде подељено у следеће етапе.

1. У уводном делу се, поред објашњавања циљева истраживања, укратко износи структура рада и осврт на теоријска виђења који су подстакла истраживање, а који ће опширније бити изложена у теоријском делу рада.
2. Теоријска основа рада ће се фокусирати на досадашња истраживања колокација, посебно на она истраживања која се баве различитим спојевима речи са именицама које означавају људска бића, и понудиће се основни теоријски увиди који представљају основу за дефинисање хипотеза овог истраживачког рада.
3. Контрастивна анализа. У овој фази врши се анализа прикупљеног корпуса. Овде је циљ да се у одабраном корпусу колокација пронађу и опишу постојеће сличности и разлике између енглеског и српског језика, као и да се растумачи њихово значење у контексту релевантних семантичких односа. Утврђивањем аналогичности и /или разлика између различитих делова грађе, намера је да се уочи одређена повезаност и да се покуша класификовање колокација.
4. Циљ последње етапе израде рада јесте разматрање изнетих хипотеза и изношење закључних разматрања.

7. Методе истраживања

У предложеном истраживању биће примењена дистрибуциона анализа колокација као прикладна метода за испитивање синтагматских односа именица које означавају људска бића и њихових колоката у енглеском и српском језику. Такође ће бити примењена и контрастивна анализа ради упоређивања два корпуса.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ КАНДИДАТА: Тамаре Јеврић

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је Тамара јеврић подобна за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у областима: семантика, примењена лингвистика, контрастивна анализа и методика наставе страног језика.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је др Весна Половина подобна за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата Тамаре Јеврић и предложеној теми докторске дисертације под називом: **„Контрастивна анализа колокација са именицама које означавају људска бића у енглеском и српском језику“**, да се за ментора именује др Весна Половина, редовни професор Филолошког факултета у Београду.

Потписи чланова Комисије:

Др Весна Половина, редовни професор

Др Јасмина Московљевић Поповић, ванредни професор

Др Наталија Панић Церовски, доцент